

PL

PL

PL

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 25.8.2010
KOM(2010) 441 wersja ostateczna

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące ogólnego funkcjonowania w państwach członkowskich kontroli urzędowych w zakresie bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia roślin

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące ogólnego funkcjonowania w państwach członkowskich kontroli urzędowych w zakresie bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia roślin

1. Przebieg procedury

Artykuł 44 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 882/2004¹ („rozporządzenie w sprawie kontroli paszy i żywności”) nakłada na państwa członkowskie obowiązek przedkładania Komisji corocznego sprawozdania dotyczącego realizacji ich wieloletnich krajowych planów kontroli ustanowionych zgodnie z art. 41 tego rozporządzenia. Zgodnie z rozporządzeniem, sprawozdanie zawiera:

- a) szczegóły zmian dokonanych w wieloletnich krajowych planach kontroli, mające na celu uwzględnienie m.in. zmian w prawodawstwie, nowych zagrożeń, wyników badań naukowych, wyników przeprowadzonych kontroli;
- b) wyniki kontroli i audytów przeprowadzonych w poprzednich latach w ramach krajowego planu kontroli;
- c) rodzaj i liczbę przypadków niezgodności zidentyfikowanych w trakcie kontroli;
- d) działania mające na celu efektywną realizację krajowego planu kontroli, łącznie z działaniami wykonawczymi i ich wynikami.

W związku z tym należy również wspomnieć o uzupełniających przepisach zawartych w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 882/2004, dotyczących zapewnienia przez państwa członkowskie wysokiego poziomu przejrzystości przy wykonywaniu kontroli.

Artykuł 44 ust. 4 i 6 rozporządzenia nakłada na Komisję obowiązek sporządzenia i przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie rocznego sprawozdania dotyczącego ogólnego funkcjonowania kontroli w państwach członkowskich, w świetle:

- a) dorocznych sprawozdań przedłożonych przez państwa członkowskie;
- b) audytów i inspekcji unijnych prowadzonych w państwach członkowskich oraz
- c) wszelkich innych istotnych informacji.

Sprawozdanie może, tam gdzie jest to stosowne, zawierać zalecenia dotyczące ewentualnych ulepszeń systemów kontroli urzędowych i audytów w państwach członkowskich, szczególnych kontroli odnoszących się do sektorów lub działań, lub skoordynowanych planów mających na celu odniesienie się do kwestii będących przedmiotem szczególnego zainteresowania.

Głównym założeniem corocznego sprawozdania Komisji jest przedstawienie ogólnego zarysu sposobu, w jaki właściwe organy państw członkowskich

¹ Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z 30.4.2004, s. 1).

przeprowadzają kontrole urzędowe, aby sprawdzić zgodność z prawem żywnościowym (w szerszym rozumieniu, obejmującym nie tylko bezpieczeństwo żywności i pasz, ale również zdrowie i dobrostan zwierząt oraz – do pewnego stopnia – zdrowie roślin). Komisja uważa, że takie sprawozdanie powinno w związku z tym również obejmować pewne podstawowe wskaźniki działań kontrolnych prowadzonych przez państwa członkowskie na kolejnych etapach łańcucha żywnościowego w różnych dziedzinach, o których mowa, oraz ich wyniki.

W tym pierwszym sprawozdaniu podkreślone zostały następujące kwestie:

- przedstawienie pierwszego przeglądu danych i informacji dotyczących kontroli urzędowych, obecnie dostępnych Komisji, obejmujących analizę danych i informacji pochodzących z pierwszego zbioru corocznych sprawozdań przekazanych Komisji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 44 ust. 1;
- przedstawienie niektórych wstępnych wniosków dotyczących sposobu ulepszenia obecnego systemu przekazywania sprawozdań przez państwa członkowskie.

Komisja zamierza rozpocząć rozmowy z państwami członkowskimi na tematy poruszone w niniejszym sprawozdaniu, szczególnie te dotyczące racjonalizacji i optymalizacji zbierania danych dotyczących kontroli urzędowych i ich przetwarzania. Komisja zamierza również, wraz z państwami członkowskimi, dokonać przeglądu wdrażania przepisów zawartych w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 882/2004, dotyczących zapewnienia przez państwa członkowskie wysokiego poziomu przejrzystości przy wykonywaniu kontroli. W rozmowach tych należy uwzględnić kwestię, w jaki sposób racjonalizacja i optymalizacja corocznych sprawozdań mogłaby pomóc państwom członkowskim w zapewnieniu wysokiego poziomu przejrzystości kontroli urzędowych, zgodnie z wymogiem zawartym w art. 7.

2. Roczne sprawozdania państw członkowskich

Rozporządzenie w sprawie kontroli paszy i żywności weszło w życie dnia 1 stycznia 2006 r. Państwa członkowskie miały przedstawić pierwsze roczne sprawozdanie dotyczące kontroli za 2007 r. Termin przedłożenia sprawozdania upływał 1 lipca 2008 r. Sprawozdania nie przedłożyło tylko jedno państwo członkowskie.

Komisja otrzymała sprawozdania w drugiej połowie 2008 r. i na początku 2009 r. Każde sprawozdanie zostało ocenione pod kątem sześciu głównych punktów, które zasadniczo odzwierciedlają zalecaną strukturę sprawozdań zawartą w (niewiążących) wytycznych Komisji ustanowionych w decyzji Komisji 2008/654/WE²:

- wyniki kontroli,
- analiza niezgodności,
- działania podjęte w przypadku niezgodności,
- krajowy system audytu,

² Decyzja Komisji 2008/654/WE z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie wytycznych dla pomocy państwom członkowskim w sporządzeniu jednolitego zintegrowanego wieloletniego krajowego planu kontroli, przewidzianego w rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s.56).

- działania podjęte w celu ulepszenia funkcjonowania organów kontrolnych,
- działania podjęte w celu ulepszenia funkcjonowania podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze.

Komisja docenia znaczny nakład pracy włożony przez państwa członkowskie w przygotowanie rocznych sprawozdań na mocy rozporządzenia. Ogólnie rzecz biorąc sprawozdania te zawierały informacje wymagane na mocy rozporządzenia. Różniły się one jednak charakterem, szczegółowością i jakością. Ponadto sprawozdania te sporządzone na mocy art. 44 składane były przez państwa członkowskie po raz pierwszy. W związku z tym wkład tych informacji w sporządzenie pierwszego sprawozdania Komisji dotyczącego ogólnego funkcjonowania kontroli urzędowych jest ograniczony. Należy spojrzeć na tę sytuację również w świetle informacji już otrzymanych, czy to w trakcie kontroli UE przeprowadzonych na mocy art. 45 rozporządzenia (WE) nr 882/2004, czy z innych istotnych źródeł dostępnych Komisji, np. ze sprawozdań sektorowych przedłożonych przez państwa członkowskie na mocy innych przepisów prawodawstwa UE.

Poniżej przedstawiono streszczenie głównych wyników przeprowadzonej przez Komisję analizy otrzymanych sprawozdań. W przypadku większości państw członkowskich sprawozdania roczne były kompilacjami sprawozdań przygotowanych przez różne organy krajowe odpowiedzialne odpowiednio za żywność pochodzenia roślinnego, żywność pochodzenia zwierzęcego, paszę, zdrowie zwierząt, dobrostan zwierząt i zdrowie roślin lub odnosiły się do nich. Roczne sprawozdania nie zawsze jednak odzwierciedlały ogólne podejście określone w wytycznych Komisji. Jakość dostarczonych informacji znacznie się różniła, w zależności od odpowiedzialnego za nie organu kontrolnego. Streszczenie podkreśla również kwestie, w których można by wprowadzić ulepszenia, aby uwzględnić wytyczne Komisji, i w związku z tym powinno być rozpatrywane w tym kontekście.

Wyniki kontroli

W większości sprawozdań podane zostały dane dotyczące liczby i rodzaju wykonanych inspekcji, próbek i analiz, choć poziom szczegółowości, agregacji i ogólnej jakości znacznie się różnił. Podawano zazwyczaj informacje dotyczące kontroli w zależności od sektora, etapu produkcji lub ryzyka/choroby, lecz poziom szczegółowości był różny, istniały też różnice w usystematyzowaniu i prezentacji danych.

Analiza niezgodności

Brakowało zazwyczaj informacji dotyczących rodzaju i ilości zidentyfikowanych niezgodności.

Działania podjęte w przypadku niezgodności

Skuteczność działań wykonawczych w czasie zależy od rodzaju przedsięwziętych w przypadku niezgodności środków zaradczych i ich spójności oraz od narzędzi wykonawczych – jakie wydano ostrzeżenia lub zalecenia, jakie nałożono kary, jakie zarządzono zamknięcia lub ograniczenia w przemieszczaniu lub zniszczenia oraz jakie podjęto środki prawne. Ogólnie rzecz biorąc, informacje dostarczone na ten temat były ograniczone, a tam, gdzie zostały one dostarczone, ich ilość i poziom szczegółowości różnił się w zależności od państwa członkowskiego.

Krajowe systemy audytu

Art. 4 ust. 6 rozporządzenia nakłada na organy w państwach członkowskich istotny wymóg prowadzenia ich własnych audytów, aby zagwarantować, że spełniają one wymogi rozporządzenia. We wrześniu 2006 r. Komisja wydała wytyczne, zgodnie z którymi powinny być zorganizowane krajowe systemy audytu (decyzja Komisji 2006/677/WE³). Rozporządzenie stanowi, że roczne sprawozdania państw członkowskich powinny przedstawiać wyniki audytów przeprowadzonych w poprzednim roku. Z wyjątkiem niewielu sprawozdań, dostarczone w tym zakresie dane nie były pełne. Należy jednak przyznać, że wiele państw członkowskich wciąż było na etapie tworzenia systemów audytu w czasie, gdy przygotowywały one sprawozdania za 2007 r.

Działania podjęte w celu ulepszenia funkcjonowania organów kontrolnych

W ramach tego punktu państwa członkowskie zostały poproszone o przekazanie informacji o działaniach podjętych w 2007 r. w celu ulepszenia funkcjonowania samych organów kontrolnych. Oprócz informacji o szkoleniach i rutynowych procedurach, państwa członkowskie ogólnie przekazały mało znaczących informacji w ramach tego punktu, znowu z niewielkimi wyjątkami.

Działania podjęte w celu ulepszenia funkcjonowania podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze

W tym zakresie państwa członkowskie poproszono o przekazanie informacji na temat działań podjętych w celu ulepszenia funkcjonowania różnych podmiotów łańcucha żywnościowego – za pomocą reklamy, doradztwa, szkoleń itp. W praktyce dostarczono niewiele informacji, a te przekazane różniły się pod względem szczegółowości i treści w zależności od państwa członkowskiego.

3. Audyty i inspekcje Komisji w państwach członkowskich oraz dalsze działania Komisji

Biuro ds. Żywności i Weterynarii Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Konsumentów przeprowadza audyty i inspekcje w celu weryfikacji zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz prawodawstwem w zakresie zdrowia i dobrostanu zwierząt i zdrowia roślin oraz w celu weryfikacji, czy krajowe kontrole urzędowe w tym zakresie są przeprowadzane zgodnie z prawodawstwem UE.

Co roku opracowywany jest program inspekcji Biura, w którym określone są priorytetowe dziedziny i państwa, w których mają zostać przeprowadzone inspekcje. Programy te publikowane są na stronie DG. ds. Zdrowia i Konsumentów⁴. Aby program był aktualny i odpowiedni, w połowie roku jest on poddawany przeglądowi. Może okazać się, że istnieje potrzeba przeprowadzenia nowych inspekcji, na przykład w odpowiedzi na pojawiające się zagrożenia, takie jak ogniska choroby. Nowe inspekcje znajdują odzwierciedlenie w zmianach programu inspekcji.

Ustalenia z każdego audytu i inspekcji przedstawione są w sprawozdaniu, wraz z wnioskami i zaleceniami dotyczącymi usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

³ Decyzja Komisji 2006/677/WE z dnia 29 września 2006 r. określająca wytyczne ustanawiające kryteria przeprowadzania audytów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 278 z 10.10.2006, s. 15 i Dz.U. L 142M z 5.6.2007, s.259).

⁴ http://ec.europa.eu/food/fvo/inspectprog/index_en.htm

Właściwe organy odwiedzanego państwa mają sposobność przedstawienia komentarzy do sprawozdania na etapie projektu. Biuro ds. Żywności i Weterynarii wydaje zalecenia tym organom, dotyczące usunięcia wszelkich nieprawidłowości stwierdzonych podczas inspekcji. Organy te proszone są wówczas o przedstawienie „planu działania” opisującego, w jaki sposób zastosowały się albo zastosują do zaleceń. Komisja z kolei ocenia plan działania i systematycznie monitoruje wykonanie działań poprzez szereg działań następczych: ogólne następcze wizyty, podczas których przedstawiciele Biura i organów państw członkowskich spotykają się, aby dokonać przeglądu postępów poczynionych w wyniku zaleceń wydanych dla danego państwa członkowskiego; inspekcje lub audyty następcze na miejscu w określonych obszarach; wnioski o sprawozdania pisemne; spotkania dwustronne na wysokim szczeblu w przypadku ogólnych lub powracających problemów.

Jeśli okoliczności tego wymagają Komisja może podjąć środki prawne. Mogą one przyjąć postać: środków nadzwyczajnych lub ochronnych, na mocy odpowiedniej podstawy prawnej⁵, lub postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W przypadku gdy podczas inspekcji stwierdzi się bezpośrednio zagrożenie dla zdrowia człowieka, zwierząt czy roślin, Komisja może podjąć środki nadzwyczajne lub ochronne. Mogą one obejmować działania prawne mające zapobiec handlowi paszą, żywnością, zwierzętami i roślinami lub dowolnymi ich produktami, lub ich przywozowi. Ponadto w przypadku gdy właściwy organ nie podejmie odpowiednich działań naprawczych, Komisja może rozpocząć postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

W ten sposób Komisja monitoruje i weryfikuje na miejscu w państwach członkowskich ich zgodność z przepisami dotyczącymi prawa paszowego i żywnościowego, zdrowia i dobrostanu zwierząt i zdrowia roślin, i w odpowiednim przypadku podejmuje działania na rzecz ochrony przed zagrożeniami zdrowia człowieka, zwierząt i roślin lub na rzecz zgodności z przepisami w tym zakresie. Ponadto dzięki publikacji sprawozdań z inspekcji i planów działania państw członkowskich oraz regularnej aktualizacji profili krajowych Komisja zapewnia zainteresowanym stronom i obywatelom rzeczywiste dane dotyczące sposobu, w jaki organy kontrolne w każdym państwie członkowskim wypełniają swój obowiązek gwarantowania, oraz w razie potrzeby egzekwowania, odpowiedniego stosowania prawa w tym zakresie.

Na mocy art. 45 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kontroli paszy i żywności sporządzane jest i publikowane roczne sprawozdanie z tych działań. Sprawozdanie przedstawia pewne szczegóły ogólnych wyników takich audytów i inspekcji za dany rok. Sprawozdania za rok 2007 i 2008 zostały już przedłożone Parlamentowi Europejskiemu i Radzie i zostały opublikowane. Są one dostępne na portalu Europa⁶. W sprawozdaniach tych znajdują się główne problemy stwierdzone w trakcie audytów i inspekcji przeprowadzonych w danym roku oraz działania podjęte w celu ich rozwiązania. Biuro ds. Żywności i Weterynarii sporządza ponadto inne sprawozdania, takie jak sprawozdania z ogólnego przeglądu, które streszczają wyniki

⁵ Na przykład decyzje podejmowane zgodnie z art. 53 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1-24).

⁶ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/index_en.htm

szeregu inspekcji prowadzonych w wielu państwach członkowskich i dotyczących tego samego zakresu.

Jeżeli chodzi konkretnie o 2007 r. (rok odniesienia sprawozdań państw członkowskich, o których mowa powyżej w punkcie 2), Biuro zaplanowało 260 inspekcji, z których wykonano 209, usunięto z programu (z różnych powodów) 63, oraz przeprowadzono 43 nowe inspekcje. W sumie przeprowadzono więc 252 inspekcje, z których 159 miało miejsce w państwach członkowskich, 12 w krajach kandydujących⁷, a 81 w państwach trzecich⁸. Inspekcja Biura ds. Żywności i Weterynarii może obejmować wiele różnych lub częściowo pokrywających się celów. Każdy cel sklasyfikowany jest w jednym z czterech ogólnych obszarów: bezpieczeństwo żywności; zdrowie zwierząt, dobrostan zwierząt, zdrowie roślin. W 2007 r. 70 % celów inspekcji dotyczyło bezpieczeństwa żywności. Zgodnie z podejściem „od pola do stołu” wiele inspekcji dotyczących bezpieczeństwa żywności obejmowało również niektóre elementy zdrowia i dobrostanu zwierząt. Pełny wykaz państw, w których przeprowadzono inspekcje w 2007 r., oraz tematów tych inspekcji przedstawiony jest w załączniku 2 do sprawozdania za 2007 r.

W większości przypadków charakter ustaleń i zaleceń wydanych w wyniku inspekcji i audytów przeprowadzonych w 2007 r. pozwolił na ustosunkowanie się do nich w trakcie działań następczych opisanych powyżej. Żaden audyt ani inspekcja w państwach członkowskich nie wykazał bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia człowieka, zwierząt czy roślin, które nakazywałoby Komisji podjąć środki nadzwyczajne lub ochronne. Jako że codzienne wykonanie odpowiednich przepisów spoczywa jednak w rękach właściwych organów państw członkowskich, środki naprawcze podjęto przede wszystkim na ich poziomie. Cztery inspekcje skupiły się na działaniach następczych dotyczących poważniejszych braków w kontrolach związanych z trwającymi postępowaniami w sprawie uchybienia zobowiązaniom państw członkowskich.

Szczegóły ustaleń i działań za 2007 r. znajdują się w samym sprawozdaniu, które można pobrać z portalu Europa⁹.

W końcu w 2007 r. Biuro rozpoczęło serię „audytów ogólnych”, przewidzianych w art. 45 rozporządzenia w sprawie kontroli urzędowych paszy i żywności. Audyty te obejmują wszystkie państwa członkowskie i zakończą się w 2011 r. Ich celem jest zweryfikowanie, w sposób ogólny, czy kontrole urzędowe odbywają się zgodnie z prawodawstwem UE oraz zgodnie z wieloletnimi krajowymi planami kontroli¹⁰. Po zakończeniu tej serii Komisja będzie miała globalny zarys ogólnego stosowania kontroli urzędowych w państwach członkowskich.

4. Inne źródła informacji o kontrolach w państwach członkowskich

⁷ Kraje kandydujące to kraje, które kandydują do członkostwa w UE, ale które nie rozpoczęły jeszcze oficjalnego procesu przystąpienia.

⁸ Z 81 inspekcji przeprowadzonych w państwach trzecich w 2007 r. najwięcej (7) odbyło się w Brazylii. W Argentynie, Australii, Kanadzie, Islandii i Szwajcarii przeprowadzono po 3 inspekcje. W 2006 r. najwięcej inspekcji przeprowadzono zaś w Chinach (5), Brazylii (4), Norwegii (3) i Tajlandii (3).

⁹ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/ann_rep_2007_en.pdf

¹⁰ Zakres ogólnie obejmuje inne aspekty związane z prawem żywnościowym, takie jak etykietowanie żywności, żywność ekologiczna, żywność chroniona określeniem geograficznym itd.

Komisja korzysta również z innych środków, aby uzyskać informacje i dane dotyczące funkcjonowania krajowych systemów kontroli w państwach członkowskich.

Sprawozdania sektorowe

Wraz z rozwojem prawodawstwa UE w zakresie bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia roślin wzrosły również spoczywające na państwach członkowskich wymogi przedkładania regularnych sprawozdań dotyczących wykonania tych przepisów. Sprawozdania te dostarczają obszernych, czasem szczegółowych informacji o różnych systemach kontroli funkcjonujących w państwach członkowskich, jak i o wynikach tych kontroli. Są one również źródłem informacji pomocnych Komisji w ocenie wpływu istniejącego prawodawstwa lub ewentualnej potrzeby jego aktualizacji lub zmiany.

Generowanie podstawowych danych i przygotowanie sprawozdań, których przedstawienie i częstotliwość różnią się w zależności od sektora, znacznie obciąża organy krajowe państw członkowskich. Komisja zaś musi przeznaczyć znaczne środki na ich tłumaczenie i analizę.

Na podstawie tych krajowych sprawozdań Komisja z kolei wytwarza i udostępnia wiele sprawozdań sektorowych, przedstawiających stan wdrażania niektórych aspektów prawodawstwa UE mającego zastosowanie do łańcucha żywnościowego, łącznie, w niektórych przypadkach, ze szczegółowymi danymi dotyczącymi kontroli urzędowych w danych obszarach oraz ich wyników.

Wśród najistotniejszych sprawozdań znajdują się: sprawozdanie z monitorowania i badania przeżuwaczy na obecność pasażowalnej encefalopatii gąbczastej (TSE), sprawozdanie podsumowujące dotyczące tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk chorób przenoszonych przez żywność w Unii Europejskiej (zleczone Europejskiemu Urzędowi ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)) i roczne ogólnoeuropejskie sprawozdanie monitorujące pozostałości pestycydów.

Wykaz opublikowanych sprawozdań znajduje się w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Przedstawianie sprawozdań na posiedzeniach Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt

Sprawozdania z funkcjonowania kontroli są również regularnie przedkładane przez państwa członkowskie na posiedzeniach Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt. Mogą to być rutynowe sprawozdania z częstości występowania i kontroli chorób przenoszonych przez żywność, chorób zwierząt lub roślin, albo związane z nowymi ogniskami chorób i podjętymi w związku z tym działaniami nadzwyczajnymi. Sprawozdania te stanowią dla Komisji istotne źródło informacji do oceny funkcjonowania kontroli w państwach członkowskich. W ostatnich latach Komisja przyjęła praktykę publikowania tych prezentacji oraz protokołów danych posiedzeń na swojej stronie internetowej.

W niektórych obszarach Komisja przygotowuje kompilacje sprawozdań przesłanych przez państwa członkowskie i udostępnia je w ramach prac Stałego Komitetu¹¹.

Systemy wczesnego ostrzeżenia i inne narzędzia sprawozdawcze

Istniejące systemy: system wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (RASFF), system zgłaszania chorób zwierzęcych (ADNS) i ognisk chorób roślin (Europhyt) są istotnymi narzędziami zarządzania szybkim reagowaniem na sytuacje nadzwyczajne i pojawiające się zagrożenia oraz źródłem informacji dotyczących ewolucji zagrożeń i chorób na różnych etapach łańcucha żywnościowego. Dostarczane przez nie dane mogą być istotnym wskaźnikiem braków istniejących w stosowaniu funkcjonujących standardów bezpieczeństwa. Szczegółowe wyniki pochodzące z wyżej opisanych systemów ostrzeżenia streszczone są każdego roku w rocznych sprawozdaniach dotyczących RASFF¹² i ADNS¹³, publikowanych na stronie internetowej Komisji. Komisja zamierza, od 2010 r., sporządzać podobne sprawozdanie roczne dotyczące funkcjonowania systemu Europhyt, narzędzia powiadamiania o ogniskach chorób roślin. System TRACES, który umożliwia wymianę informacji między Komisją i państwami członkowskimi dotyczących kontroli zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego (produkowanych na rynek krajowy i z przywozu z państw trzecich), jest kolejnym ważnym źródłem danych, nie tylko o ilości przemieszczanych towarów, ale również o wykonanych kontrolach urzędowych weterynaryjnych.

5. Wniosek

Komisja formułuje swą ocenę skuteczności systemów kontroli w państwach członkowskich na podstawie informacji i danych otrzymanych od nich drogami opisanymi powyżej. Ogólnie Komisja uważa, że państwa członkowskie we właściwy sposób zajęły się słabymi punktami w kontrolach, stwierdzonymi w szczególności dzięki inspekcjom Biura ds. Żywności i Weterynarii lub indywidualnym skargom. W pozostałych przypadkach Komisja podjęła wszelkie pozostające do jej dyspozycji środki, aby wyegzekwować wymogi prawodawstwa UE, włącznie, w razie potrzeby, z postępowaniem w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Streszczenie otrzymanych skarg w zakresie prawa żywnościowego zbadanych przez Komisję znajduje się w rocznym sprawozdaniu Komisji dotyczącym stosowania prawodawstwa UE¹⁴.

Przegląd różnych źródeł informacji otrzymywanych przez Komisję w sprawie funkcjonowania kontroli w państwach członkowskich wskazuje jednak na to, że istnieje wiele obszarów, w których można by ulepszyć kompilację, przekazywanie i analizę informacji dotyczących stosowania prawa żywnościowego, a zwłaszcza kontroli urzędowych. Można by również uprościć wytwarzanie i przetwarzanie danych i usprawnić ich przedstawianie, by uczynić je bardziej użytecznymi. Łatwiej dostępne i porównywalne dane umożliwiłyby z kolei organom krajowym i Komisji skuteczniejsze działanie, a jednocześnie zagwarantowałyby obywatelom UE kompleksowe, stabilne i skuteczne systemy kontroli.

¹¹ http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm

¹² http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

¹³ http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm

¹⁴ http://ec.europa.eu/community_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm

Komisja ma w związku z tym zamiar przeanalizować, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, pewną liczbę działań, mających usprawnić i uczynić bardziej kompleksowym sposób zbierania, analizy i przedstawiania informacji o kontrolach na poziomie UE, w szczególności:

1. w jaki sposób uprościć i zoptymalizować obecnie nałożone na państwa członkowskie przez istniejące prawodawstwo UE wymogi dotyczące sprawozdań, jak wyeliminować powielane i niepotrzebne informacje oraz jak zastosować jednolite wzory dla danych ilościowych, które w znaczny sposób mogłyby obniżyć zapotrzebowanie na tłumaczenia z różnych języków urzędowych;
2. w jaki sposób, z odpowiednim wkładem i pomocą ze strony Eurostatu, w pełni wykorzystać znaczący potencjał elektronicznego przekazywania i analizy danych, dzięki zastosowaniu internetu, aby uprościć i ujednoczyć wytwarzanie, zbieranie i przekazywanie danych związanych z kontrolami oraz zmniejszyć obciążenie z tym związane;
3. w jaki sposób uproszczenie i ujednoczenie wymogów dotyczących sprawozdań może pomóc państwom członkowskim w wypełnieniu obowiązku nałożonego na nie w art. 7 rozporządzenia w sprawie kontroli paszy i żywności, w myśl którego właściwe organy zapewniają wykonywanie swoich zadań na „wysokim poziomie przejrzystości”, a w szczególności podawanie do publicznej wiadomości informacji o działaniach kontrolnych właściwych organów i ich skuteczności.

ZAŁACZNIK

WYKAZ OPUBLIKOWANYCH SPRAWOZDAŃ SEKTOROWYCH KOMISJI DOTYCZĄCYCH WDROŻENIA PRAWODAWSTWA UE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI, ZDROWIA I DOBROSTANU ZWIERZĄT I ZDROWIA ROŚLIN

Sprawozdanie	Podstawa prawna	Publikacja
<i>Roczne sprawozdanie z monitorowania i badania przeżuwaczy na obecność pasażowalnej encefalopatii gąbczastej (TSE) w UE</i>	Art. 6 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
<i>Sprawozdanie podsumowujące UE dotyczące tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk chorób przenoszonych przez żywność w Unii Europejskiej</i>	Art. 9 ust. 2 dyrektywy 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniającej decyzję Rady 90/424/EWG i uchylającej dyrektywę Rady 92/117/EWG (Zleczone EFSA, wykonane przez EFSA we współpracy z ECDC)	http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/zoones100128.htm
<i>Roczne sprawozdanie dotyczące systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia</i>	Art. 50 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

Sprawozdanie	Podstawa prawna	Publikacja
<i>zwierząt (RASFF)</i>		
<i>Roczne ogólnoeuropejskie sprawozdanie monitorujące pozostałości pestycydów</i>	Art. 32 rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającego dyrektywę Rady 91/414/EWG (Zlecone EFSA)	http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/EFSA_2007_Annual_Report_Pesticide%20Residue_en.pdf
<i>Roczne sprawozdanie dotyczące napromieniowania żywności</i>	Art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm
<i>Dokument roboczy służb Komisji dotyczący realizacji planów monitorowania pozostałości w państwach członkowskich</i>	Art. 8 dyrektywy Rady 96/23/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. w sprawie środków monitorowania niektórych substancji i ich pozostałości u żywych zwierząt i w produktach zwierzęcych oraz uchylającej dyrektywy 85/358/EWG i 86/469/EWG oraz decyzje 89/187/EWG i 91/664/EWG	http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

Sprawozdanie	Podstawa prawna	Publikacja
<p><i>Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykonania art. 9 dyrektywy Rady 89/398/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego</i></p>	<p>Art. 9 dyrektywy Rady 89/398/EWG z dnia 3 maja 1989 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/nutritional/foodstuff_particular_nutri_uses_en.htm</p>
<p><i>Streszczenie Komisji kwartalnych sprawozdań przedkładanych przez państwa członkowskie dotyczących realizacji programu nadzoru nad ptasią grypcą u drobiu i dzikiego ptactwa, zawierające zarówno dodatnie, jak i ujemne wyniki serologicznych i wirusologicznych badań laboratoryjnych uzyskanych podczas nadzoru</i></p>	<p>Art. 19 ust. 1 lit. d) decyzji Komisji 2006/875/WE i art. 9 ust. 1 lit. d) decyzji Komisji 2006/876/WE zatwierdzających programy zwalczania i monitorowania chorób zwierząt, niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (TSE) oraz zapobiegania chorobom odzwierzęcym przedstawione przez państwa członkowskie i przez Bułgarię i Rumunię na rok 2007</p>	<p>Dla drobiu: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf</p> <p>Dla dzikiego ptactwa: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf</p>

Sprawozdanie	Podstawa prawna	Publikacja
<p><i>Roczne sprawozdanie dotyczące wyników realizacji programu nadzoru nad ptasią grypą u drobiu i dzikiego ptactwa.</i></p> <p><i>(Streszczenie rocznych sprawozdań państw członkowskich dotyczących wyników nadzoru nad grypą ptaków u drobiu i dzikiego ptactwa, przygotowane przez Komisję i unijne laboratorium referencyjne ds. ptasiej grypy.)</i></p>	<p>Art. 19 ust. 1 lit. f) decyzji Komisji 2006/875/WE i art. 9 ust. 1 lit. f) decyzji Komisji 2006/876/WE zatwierdzających programy zwalczania i monitorowania chorób zwierząt, niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (TSE) oraz zapobiegania chorobom odzwierzęcym przedstawione przez państwa członkowskie i przez Bułgarię i Rumunię na rok 2007</p>	<p>Dla drobiu: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf</p> <p>Dla dzikiego ptactwa: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf</p>
<p><i>Sprawozdania z posiedzeń podgrup ekspertów (bruceloza bydła, bruceloza owiec i kóz, gruźlica bydła i wścieklizna) grupy zadaniowej do spraw monitorowania zwalczania chorób w państwach członkowskich.</i></p>	<p>Grupa zadaniowa powstała w 2000 r. jako działanie przewidziane w białej księdze Komisji w sprawie bezpieczeństwa żywności.</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm</p>

Sprawozdanie	Podstawa prawna	Publikacja
<p><i>Roczne streszczenie raportów państw członkowskich dotyczących przywozu produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do indywidualnego spożycia, streszczające istotne informacje o środkach podjętych w celu rozpowszechniania i wykonywania przepisów ustanowionych w rozporządzeniu oraz wyników stosowania tych przepisów.</i></p>	<p>Art. 7 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 206/2009/WE (uchylający art. 5 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 745/2004 w sprawie wprowadzania do UE osobistych przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego)</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf</p>
<p><i>Dobrostan zwierząt: rozporządzenie w sprawie transportu</i></p>	<p>Art. 27 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm</p>